

E.34/42
nosti. S hlediska sovětských občanů jest velmi zdravé odsunutí neschopných nebo nevykonných odpovědných funkcionářů. Proto nikdo neželí, upadne-li některý, třeba i známý muž, v zapomnění. V žádném případě však není schopna taková věc pokazit morálku sovětského občana, tím méně armády.

Naskytá se otázka, jaký jest poměr t. zv. partijských a bezpartijských vojáků a občanů, resp., jaký vliv tento poměr může mít na morálku a kázeň armády. V praxi vyvinuly se poměry v každém oboru činnosti tak, že přes hlavní zodpovědnost orgánů strany bolševiků za státní záležitosti je méně rozhodujícím, zda občan, voják a důstojník je partijským nebo ne, protože rozhodujícím kritériem jest jeho loyální a čestný poměr k povinnostem, které mu jeho povolání ukládá.

Pro každého občana Sov. svazu bez ohledu jest obrana země nejsvětějším příkazáním v očích sovětského občana a nejčestnější povinností každého příslušníka SSSR. V nadšení a

odhodlání není rozdílu mezi občanem českým z podzimu 1938 a sovětským z dnešní války. Oběti, které sovětský občan po 20 let přinášel pro svoji armádu a tím bezpečnost Svazu, vyžadovaly často odříkání ledačehos celým národem. Varovná slova a plánovitá příprava obrany státu vedoucími státníky a vojáky nalezla ospravedlnění a vzrůst autority vlády.

Jakkoli jest klikatá cesta k vítězství nad Německem, pochopitelná při vysoké kvalitě protivníků a rozsáhlosti fronty, z toho, co jsem v předu uvedl, vysvítá, že jednou z nejsilnějších zbraní sovětské armády je pevná víra každého jednotlivce ve vlastní stát, v jeho vedení a vítězství. Tuto víru posiluje vědomí poctivé a tvrdé přípravy pro tuto krvavou zkoušku, v níž každý, důstojník i voják, dělník i dělnice, ví přesně, co jest v sázce a proto všichni jsou připraveni vydati ze sebe vše. To třeba mít na mysli, když posuzujeme výkony sovětských vojsk a jejich vyhlídky v budoucích bojích.

Velitel roty

Naše představa o důstojníku německé armády, tak, jako ostatně o Němcích vůbec, je, že jsou špatnými, snad nejhoršími psychology. Překlad článku kapitána německé armády učí nás jinému. Všechno, co požaduje a doporučuje, je nejlepší cesta k srdci vojáka. Může a měl by ji přijmouti důstojník každé armády.

Poměr velitele a podřízeného nejvíce ovlivňuje morálku armády. Ve vojsku demokratickém je téměř celou její podstatou, protože v ní velitel ovládá mnohem lépe svoji jednotku silou své osobnosti, než autoritou předpisů.

Důstojník, který jest pověřen velením roty, přejímá na sebe velikou zodpovědnost. Národ mu svěřil výchovu mužů, kteří mají bojovat, a bude-li toho třeba, i umírat za svoji vlast. Úkolem velitele roty jest tyto muže vycvičiti, vychovati a potom je vésti do boje. Vedle toho v nich musí vypěstovati vzájemné kamarádství, které by bylo schopno překonati i ty nejtěžší zkoušky. Musí to býti kamarádství, které je silnější než smrt.

Vojenský výcvik má naučiti vojáka zacházeti se všemi zbraněmi, se kterými se podle svého zařazení setká. Téměř ve všech válkách a zvláště v této se ukázalo, že pouhá znalost zbraní a jejich dokonalé ovládnutí ani z daleka nestačí, abychom mohli říci, že jest armáda dobrá. Hlavní a mnohem důležitější

charakteristickou vlastností každé dobré armády je její morálka a pevný charakter každého jednotlivce. A zde právě záleží nejvíce na veliteli roty, jak dalece je schopen, aby dovedl všem svým podřízeným tuto morálku všestupně a působiti na ně tak, aby se dobrovolně a s chutí podřídili jeho vůli.

Způsob provádění tohoto úkolu bude záviseti na mnoha činitelích. Armáda ve válce se neskládá jenom z nováčků. Jsou zde také lidé, kteří jsou fyzicky značně staří a duševně méně pružní. Jsou zde zástupci všech sociálních i společenských tříd. Z tohoto různorodého materiálu má velitel roty vytvořiti jednotný celek a mnoho takových rot potom tvoří to, co nazýváme „národem ve zbraních“. Každý jistě snadno pochopí, že je to úkol velmi nesnadný a že na jeho splnění jest třeba vynaložiti skutečně mnoho.

Ve válce se také velmi často stává, že jsou mladému důstojníkovi svěřeni vojáci, kteří jsou fyzicky mnohem starší než on a kteří mají již určité životní zkušenosti ze svého občanského povolání. Mnozí z nich budou mít za sebou i minulou válku, a je možná, že se v ní i proslavili. Tím nesnadnější bude úkol velitele. Před těmito vojáky si musí

5. 9-4 12
dátí zvlášť bedlivý pozor, aby neudělal sebe-
menší chybný krok. Nesmí opomenouti
jediné příležitosti, kde by mohl získati
opravdové kamarádství a takovou důvěru,
aby se mohl na své mužstvo v každém
ohledu spolehnouti.

Předpokladem každého dobrého velitele
jest především umění dívat se do lidských
srdcí, umění se k nim přiblížit a nalézt k nim
správný poměr. Bez toho předpokladu jest
jakákoliv práce velmi stížena, ne-li přímo
marna.

Ríká se, že voják má býti tvrdým. Ano,
vyžadují toho bojové podmínky. Neznamená
to však, že se o něho nebudeme starat.
Naopak, musíme mu poskytnouti vše možné
pohodlí, jaké jest za dané situace dosažitelné.
Tím ho nechceme schoulostivět. Naši snahou
však bude, aby voják snášel veškeré nepřijem-
nosti, spojené s výcvikem, kázní a sebe-
větší námahou, s chutí a vždy s veselou myslí.
Voják nebude nikdy nářikati, když bude
přesvědčen, že se mu velitel postará o vše, čeho
potřebuje ke svému živobytí. Když potom
velitel bude kromě toho vždy zářným pří-
kladem v plnění svých povinností a ve všem
svém jednání, půjdou za ním vojáci třeba
do pekla. Velitel nesmí nikdy mysliti na sebe,
pokud se nepostará o své podřízené. Vojáci
to poznají velmi brzo a jest stará zkušenost,
že vojáka nic na světě tak nepřesvědčí, jako
dobrý příklad.

Stát a národ propůjčil důstojníkovi právo
vydávati rozkazy druhým. Snahou každého
důstojníka však musí býti, aby toto právo
mu nebylo zajištěno jen zákonem. Jeho
podklad musí býti hlubší, musí býti zakoře-
něn v srdcích jeho podřízených tak, aby
skutečně citili, že nikdo jiný než jejich velitel
jim může dávat úkoly. Toto mravní právo
nabude velitel teprve tehdy, až nebude
pochyby o tom, že on sám plní své povinnosti
do posledního detailu a že je v každém
ohledu příkladem svým podřízeným. Armáda
se skládá vlastně z důstojníků, kteří dávají
příklady a z mužstva, které tyto příklady
následuje. Takováto armáda má potom
nezadržitelnou sílu. Zde se může voják bez-
pečně spolehnouti na svého důstojníka a
důstojník na své vojáky. Vojáci se vrhnou
bez váhání do jakéhokoliv nebezpečí v
případě, že se jedná o účinnou akci, a naopak
vydrží trpělivě sedět a čekat po celé hodiny,
dny i měsíce, aniž jejich morálka utrpěla
nečinností.

Autorita a kázeň.

Základem armády jest kázeň. Bez kázně
není možno nic podniknouti i kdyby byla
armáda sebelépe vycvičena. Základy vnější
kázně jsou vštěpovány vojákovi v základním
výcviku. Učíme jej automatickému vykoná-
vání určitých cviků a plnění rozkazů. Tento
výcvik trvá tak dlouho, dokud vnější kázeň
není ve vojákovi zakořeněna na tolik, aby
tvořila stálou složku jeho denního života.
Potom teprve přistoupíme k výcviku kázně
subjektivní. A zde opět dosáhne nejlepších
výsledků ten velitel, který jest sám živým
příkladem subjektivní kázně. Takový velitel
bude mít rovněž zajištěnou přirozenou auto-
ritu a mužstvo jej bude samozřejmě uznávati
za svého velitele.

Není rozhodně třeba, aby velitel roty byl
nejvzdělanější osobou u své jednotky. Musí
však býti v každém případě osobou nej-
bezühonnější. Všichni vojáci a zvláště ti
nejprostší jsou neobyčejně citliví na etickou
stránku svého velitele. Mají rádi svého ve-
litele mravně zcela bezúhonného a mají k
němu potom přirozenou úctu.

Jest samozřejmé, že to nebude vždycky
snadné. Způsob života v poli vyžaduje, aby
důstojník žil neustále pod soudnými zraky
svých podřízených. Nezapomeňte, že vojáci
vidí každou maličkost a neujde jim nic.
Vyžaduje to značnou dávku sebekázně, jak
ve službě tak mimo službu. Vyžaduje to vy-
konávání veškerých úkolů s chutí a velmi
pečlivě. Mnohdy se bude třeba uskrovniti.
Strava nebude vždy nejlepší, rovněž ubyto-
vání bude někdy špatné. Jest třeba, aby
velitel nedal nikdy na sobě znát svoji nelí-
bost. Důležité jest také sebeovládání ve
všech pohlavních a vyhýbání hovorům
neřestným nebo vůbec choullostivého rázu.

Zábava důstojníka v poli nebude rozhodně
taková, na jakou byl třeba zvyklý v mírové
posádce nebo ve svém občanském životě
v době míru. Jeho zábava v poli bude i za
sebelepších podmínek vždy v přímé souvis-
losti s omezeními a nedostatky, ve kterých
jest za dané situace mužstvo. Voják touží
po zábavě právě tak jako jeho velitel. Proč
by však měl mít velitel na zábavu větší
právo? Veškerá námaha, nedostatky, odřikání
i radosti musí býti v jednotce neseny všemi
stejně. Jest třeba pěstovati v určitém směru
spartánskou výchovu. Mužstvo však musí
přesně věděti, že se jejich velitel velmi rád
obejde bez toho nebo onoho. Sami mu potom
budou jeho práci ulehčovati, kde jen budou

6. 3-4 27
moci, a postarají se co nejlépe o jeho pohodlí. Nesmí se také dáti přivést k míry nějakým zbytečným obtěžováním. Požadavek jest, aby vždy ovládal situaci on a ne ona jeho.

Postavení důstojníka není povýšené nad ostatní podle označení na rameni, nýbrž vědomím, že jeho zodpovědnost jest větší, než mají ti ostatní. Stejnokroj důstojníka zavazuje, aby konal povinnosti jako první služebník jednotky, které velí. Podle toho musí vypadat jeho plnění povinností.

Jestliže bude mít důstojník tyto vlastnosti, bude se starat, aby uložená práce byla vždy přesně a včas vykonána, sám bude mít dostatek schopnosti a zručnosti, nemusí se nikdy obávat, že nebude mít dostatek autority. Ta přijde sama. Mužstvo jej bude nazývat „tátou roty“. Velmi zřídka se stane, že bude musit někoho do práce nutit, napomínat nebo dokonce trestat.

Smysl pro poctivost a čest.

Čest vojáka spočívá v absolutní oddanosti celou osobou i duší vlasti a národu i v ochotě položit kdykoliv život v této službě, bude-li toho třeba.

Toto vznešené pojetí nesmí býti nikdy přehlíženo, ani v normálním denním zaměstnání. Aby bylo dosaženo cíle, jest nutno stanovit vysokou úroveň výcviku a výchovy. K tomu jest ovšem třeba co nejostřejší kázně a bezpodmínečné spolehlivosti v plnění povinností jak velkých, tak malých. Jedná se o tak velkou věc, že se nesmí váhat učiniti nejdrastičtější opatření, jestliže nebyl některý z těchto požadavků splněn, a to, ať se jedná o kohokoliv.

Velitel bude musit proto někdy použiti i silnějších slov. Avšak čím řidčeji se tak stane, tím lépe. V takovém případě musí býti ve velitelových slovech skutečně spravedlivé a mužné rozhorlení, které postupně propuká v bouři. Bude však dobře, když bouře nepotrvá příliš dlouho. Jejím výsledkem musí býti vyčistění ovzduší a slunce musí vyjiti ihned, jakmile je po všem.

Jest zcela nedůstojné důstojníka používatí sprosté výrazy a nadávky. Uražení vojákovu čest a budou mít jen opačný účinek, než jaký si od nich velitel sliboval. Viníka nenapraví. Zahořkne a stane se umíněným. Výsledkem bude jen pokles úcty vojáků k jejich veliteli a pokles jeho autority. Vzájemná důvěra bude otřesena.

Není možno dovoliti jakékoliv odmlouvání

nebo polemisování s velitelem. Nic tak nesnižuje autoritu velitele a důsledky bývají mnohdy katastrofální. Jestliže není něco v pořádku, nutno sjednati nápravu rychle a přímou cestou. Ani jeden voják v rotě nesmí zapochybovati, jaké asi stanovisko zaujme velitel k tomu nebo onomu případu. Malichernost a pletichářství jsou rovněž vlastnosti, které musí býti důstojníku zcela neznámé. Nesmí míti také zášť vůči komukoliv a musí se vyhnouti předhazování starých hříchů.

Při udělování důtky musí míti velitel především na mysli přesvědčiti viníka, že se dopustil chybného kroku a působiti naň, aby se snažil sám chybu napravit. Velitel roty mu pomáhá svým návrhem. Ke konci rozhovoru musí velitel vojáka povzbudit k nové práci.

Velitel roty musí neustále kontrolovati vhodným způsobem práci svých podřízených. Kontrola má býti spíše povzbuzováním k většímu výkonu. Toto zdravé povzbuzování nesmí však nikdy překročiti určitou mez, neboť vede k podkopávání vlastní sebedůvěry vojáka. Může velmi snadno ztratiti odvahu a chuť k nové práci. Neustálým povzbuzováním k nové a nové činnosti nevhodným způsobem může velitel dosáhnouti toho, že se voják nebude snažit vůbec, poněvadž si řekne: „Nač bych se namáhal? Ať to udělám tak nebo onak, vždycky to bude špatné“.

Pochvala jest velmi povzbuzujícím prostředkem. Musí se však užívatí zřídka a opatrně. Clausewitz pravil: „Chválení zřídka, ale když, tož s opravdovým nadšením“. Pochvalu není třeba udělovati jen za vynikající činy. Má na ni nárok také voják, který dělá výborně i podřadné práce v rotě. Na př. obuvník. I on má právo na to, aby se cítil šťasten, že jej velitel roty pochválil a uznal jeho práci.

Každý voják musí míti neustále na mysli, že jeho čest spočívá právě v plnění vlastních povinností. Sloužiti národu a vlasti, jako voják v uniformě, jest nejvznešenějším úkolem, jaký kdy mohla lidská bytost plniti. Vštípení tuto zásadu každému vojákovi hluboko do srdce, jest právě úkolem velitele roty. Tento úkol musí míti neustále na mysli, ať provádí výcvik, uděluje pochvalu, nebo trestá. Zvláště při trestech musí býti velmi opatrný.

Jest velmi snadné trestati rychle, často a bez dlouhého uvažování. Mnohem obtížnější jest však vytvořiti si v rotě takové prostředí, kde jest trestání vzácností. Jest to skutečné umění vytvořiti si takové prostředí, kde nemá nikdo možnost spáchatí nějaký trestní čin nebo kde vůbec není pokušení.

č. 3-4/2

Všichni podřízení musí přesně vědět, že jejich velitel sáhne k trestu jako k poslednímu prostředku. Trest má být takový, aby každý cítil ve své duši, že potrestání bylo zcela spravedlivé a potrestaný sám musí uznat, že potrestání bylo nutné a že vlastně opět znamená smíření s velitelem. Trest musí být uložen takovou formou, aby se potrestaný sám odhodlal, že se napraví. Když se potom po odpykání trestu hlásí opět do služby, poskytne mu velitel roty veškerou pomoc, aby se mohl napravit.

V případě, že jest velitel na pochybách, jakého trestu má použít, bude lépe, když případ odloží na druhý den a řádně promyslí. Vyloučí tak vliv náhlého rozčilení, v němž by mohl případně způsobit křivdu. Naopak jest neodpustitelnou chybou, když velitel váhá v případě, kdy jest třeba, jednati bezodkladně a rychle.

Stížnosti.

Na stížnost se musíme dívat jako na výjimku. Zdá se to dosti málo spravedlivé, ale zkušenostmi bylo zjištěno, že tak to musí být. Voják si zpravidla sám velmi dobře uvědomí, že nemůže vkládat tak velikou důležitost ve svoji malíčkovost a že nemůže podávat stížnost na vše, co právě nebylo správné. Bylo by však velmi závažnou chybou, kdyby velitel odmítl sjezditi nápravu v případě, kde se skutečně stala závažná křivda.

Za normálních okolností si voják velmi nerad stěžuje. Nerad jest potahován po úředních cestách a vyhne se raději riziku, že by mohl mít nepříjemnosti v důsledku stížnosti. Na neštěstí se ještě velmi často stává, že kdykoliv jest uveřejňována nějaká informace o právu stížnosti a o způsobu, jak se stížnost podává, bývá k tomu ihned přidán dodatek, v němž se důrazně doporučuje, že je lépe tohoto práva nepoužívat.

Velitel, který přehlíží jakýkoliv útisk u své jednotky, hrubě porušuje své služební povinnosti a kromě toho jest také jedním velmi často nevděčným. Jest sice samozřejmé, že jest krajně nepříjemné vyšetřovati nějakou stížnost a přehrabávati tak třeba „špinavé prádlo“ roty, jest však hrubou chybou nevyříditi stížnost jen proto, aby byl zachován dobrý dojem o rotě. Škoda, která takto vznikne, se neustále zvětšuje a v nesprávnostech je pokračováno. Nakonec se dostane stížnost třeba anonymně vyšším úřadům nebo dokonce úřadům civilním a velitel z toho má velké nepříjemnosti.

Jest proto velmi důležité, aby dal velitel roty každému vojákovi možnost soukromého rozhovoru, kdykoliv si toho voják přeje a služba dovoluje. Cesta vojáka k veliteli roty bývá někdy velmi nesnadná, zvláště jedná-li se o stížnost. V rozhovoru s velitelem roty mu bude brániti možná některý poddůstojník nebo výkonný rotmistr. Ať jsou námitky poddůstojníků sebeoprávněnější, nikdy nesmí býti překážkou rozhovoru velitele s vojákem, který si tak přeje. V tomto smyslu musí býti velitel roty skutečně otcem roty.

Často se také vyskytnou případy, že někteří vojáci, zvláště ti dobří, nebudou mít dostatek odvahy, aby upozornili velitele roty, že něco není v pořádku. Velitel roty musí proto pozorovat a musí umět vyčíst, že voják má něco na srdci, co by mu rád sdělil. Naskytne se jistě příležitost, kdy jej bude moci přimět k hovoru. Jest k tomu ovšem třeba určitá dávka postřehu. V takových případech má právě nejlepší možnost přesvědčiti se jak dalece již poznal své mužstvo. Jest třeba však býti velmi pozorným. Vyskytnou se udavači, kteří budou mít zcela jiné zájmy než dobro věci. Vyskytnou se věci malicherné, které velitel roty bude muset vyříditi jen mávnutím ruky. Jestliže však přijde voják se skutečně konkrétní věcí a s úmyslem poctivým, musí jej velitel roty vyslechnouti a poskytnouti veškerou pomoc, případně sjednati nápravu.

Péče o mužstvo.

Činnost velitele roty ve funkci poradce vojáků a starostlivého pečovatele o jejich klid a blaho jest dalekosáhlá. Nestačí zajmati se jen o služební činnost vojáka. Musí se také starat o jeho život soukromý a nesmí mu býti lhostejný rodiny nebo příbuzní vojáka.

Ve válce se stát stará sám o rodiny vojáků, kteří jsou na frontě. Dává jim podpory a všechny možné výhody, aby jim pokud možno nahradil živitele rodiny. Někdy se však přece stane, že jest třeba napsat nějakou tu žádost nebo odpovědět na dotaz úřadu. V době míru to bylo poměrně snadné. Zašlo se prostě na příslušný úřad a projednalo ústně, co nebylo lze projednati písemně. Mnohem obtížnější jest to však ve válce. Představte si, že se žena vojáka, který je na frontě, dostane do nějakého sporu s úřady. Neví, co má dělat, a samozřejmě napíše mužovi. Kolik má nyní voják možnosti, aby jí pomohl? Osobně se věc vyříditi

ě 2-4/42
nedá, písemně to neumí, poněvadž třeba nikdy na úřad nepsal a možná, že dokonce nebude mít ani možnosti, aby celý případ někde v klidu promyslel. Každý si jistě dovede představit, jak sedí někde v pevnůstce a dumá nad dopisem, který dostal od ženy.

Jakmile se něco takového stane v dobré rotě, bude první věcí vojáka, že si řekne: „Na tohle bych se mohl zeptat velitele roty“. Jestliže mu velitel roty poradí dobře a rád, jest na nejlepší cestě, jak si získat důvěru mužstva a najít k němu správný poměr.

Velitel roty však nemá čekat, až za ním voják přijde. Jest třeba využití každé příležitosti, aby zdůraznil: „Jestliže někdo z vás má nějaké těžkosti doma a neví, jak je vyřešit, jestliže někdo potřebuje něco napsat, nebo potřebuje jakoukoliv pomoc, přejí si, abyste se obrátili vždycky přímo na mne. Jsem zde proto, abych vám pomáhal, kde mohu. Když budeme nad problémem uvažovat dva, vždycky jej dobře vyřešíme“.

Tímto způsobem se dá velmi krátko vyřešit mnoho věcí. Mnohdy se ukáže, že věc není ani zdaleka tak vážná, jak se zdálo, když ji velitel roty vojákovi řádně vyloží. Někdy bude třeba napsat nějaký dopis. Bude lépe, když velitel roty sám nadiktuje písaři, čeho je třeba. Znamená to pro něho ztrátu několika minut, zatím co voják by nad tím přemýšlel po celé hodiny a nevěděl, co má psát. Kromě toho pěkně upravený dopis s podpisem velitele roty udělá jistě na úřadě lepší dojem než dopis napsaný neumělou rukou. Námaha, kterou velitel roty vynaloží na tuto práci, se mu desateronásobně vrátí na jiné straně.

Smrt v rodině vojáka, který jest na frontě, bude pro něho vždycky velikou událostí. Nesmí proto nikdy ujit pozornosti velitele roty. Možná, že před smrtí bylo dlouhé trápení a mnoho starostí. Starosti byly tím větší, neboť muž, hlava rodiny, byl na vojně. Voják dostane obyčejně nejdříve telegram. I ten však přijde pozdě. Dostane jej mnoho hodin po smrti, někdy dokonce i za několik dní. Rodina doma potřebuje pomoci právě v nejtěžší chvíli, t. j. po smrti, kdy jest bezradná nad situací. Pro vojáka to bude neméně těžkou ranou. Jest samozřejmé, že si velitel roty zavolá dotyčného vojáka a osobně k němu promluví. Pro tyto případy musí mít velitel roty vždycky čas. Bude lépe, když promluví s vojákem beze svědků. Záleží velmi na formě, jakou vojákovi vysloví

útěchu a soustrast. Snahou je poskytnouti vojákovi co nejúčinnější morální podporu, aby případ co nejméně bolet. Zvláště musí působiti na vojáka, aby si zachoval mužný postoj i v tak těžké chvíli. Jestliže je jenom trochu možné udělití dovolenou, učiní tak velitel roty ihned, aniž čekal, až si o dovolenou voják řekne. Vypraví jej co nejdříve a dá mu všechny možné prostředky, aby se dostal co nejdříve domů. Nezapomene vzkázat domů nějaká utěšující slova. Voják je jistě nezapomene vyříditi. Zapamatuje si každé laskavé slovo, které k němu velitel roty pronesl. Na tak těžké chvíle se nezapomíná. Velitel roty získal opět osobu, která mu bude do smrti oddána.

Jest velmi těžké vraceti se od čerstvého hrobu na frontu. I na to nesmí velitel roty zapomenouti a má hleděti přidělití mu alespoň na určitou dobu podle toho službu.

Poměrně lehkým úkolem jest projevit sympatie vojákovi, který se stal právě otcem. Bude vhodné, když velitel roty projeví své blahopřání před celou rotou a když napíše několik blahopřejných řádků jeho ženě. Žena bude dopis jistě schovávat velmi dlouho a bude spokojena, že její muž slouží u dobrého velitele roty.

Při všech těchto příležitostech má velitel roty možnost prokázat svůj zájem o své podřízené. Jest nesprávné zanedbávat tento zájem odůvodněním, že na to není čas. Nemít čas pro takové věci, svědčí jenom o tom, že důstojník jest omezené duševní úrovně bez pochopení a nadání podchytit pravý smysl svého poslání.

Každá rota má určitý počet vojáků, se kterými se dá velmi těžko jednat. Jsou buď již od narození nešikovní nebo velmi snadno podléhají pesimismu a sebepodceňování, takže se hned na začátku vzdávají jakéhokoliv pokusu o výkon. Všichni tito lidé zasluhují nejpečlivější ochranu a zacházení a při trošce trpělivosti se z nich dá přece něco vychovat.

Pesimistický člověk jest nejenom sám sobě na obtíž, působí však také nepříznivě na druhé, neboť na ně přenáší alespoň částečně svůj pesimismus. Pesimismus je velmi škodlivá vlastnost a v boji může býti i velmi nebezpečný. Nejlepším lékem proti pesimismu jest neustálý pobyt mezi veselými kamarády, kteří oplývají humorem a vtipy. V jejich společnosti pesimista nebude mít čas obírat se svými myšlenkami a za nějaký čas se bude cítiti zcela šťasten. Velitel roty nemusí mít

strach, že nakazí svým pesimismem ostatní veselé kamarády, musí je však předem poučiti, aby si nedělali z jeho pochmurné nálady šprýmy. Jest také třeba pátrati po příčinách špatné nálady. V mnohých případech zjistí velitel roty, že voják zatrpkl po nepřijemných životních zkušenostech. V tomto případě bude vhodné osobně si s ním promluvit a věc prodebatovati. V četných případech to hodně pomůže. Jak už však bylo řečeno, tyto nešťastní lidé potřebují především veselou společnost, v jejímž středu se budou po nějaké době cítiti šťastni.

Mužstvo, které jest nešikovné a duševně méněcenné, nutno cvičiti odděleně. Přidělíme je některému poddůstojníkovi, který má velkou dávku trpělivosti a veselou náladu. Způsob výcviku musí býti prováděn tak, aby vojáci neztratili dobrou náladu nebo nezatrpkli úplně.

Mezi mužstvem, které se nesnadno přizpůsobuje, se velmi často vyskytnou jednotlivci, kteří mají velké schopnosti v určitém směru, neměli však dosud příležitosti jich prokázat. Ihned od začátku s nimi bylo třeba špatně nakládáno a zatrpkli. Projevují naprostý nezáměr o cokoliv. Velmi snadno potom propadají pocitům méněcennosti. Nutno proto přidělovati jim takové úkoly, které mohou snadno splniti. Podporuje se tím jejich sebedůvěra. Vojenskou službu nastoupí někdy také lidé, kteří nemají ponětí o osobní svobodě. Život k nim byl až dosud velmi nepříznivý a vychoval z nich lidi bázlivé bez nejmenší schopnosti k samostatnému jednání. Takové jednotlivce opravdu nemohlo potkat větší štěstí, než se dostati na vojnu k veliteli roty, který v nich dovede vychovat pevnou páteř.

Nikdy nesmíme podceňovati tyto lidi. Mnohdy se v boji ukázalo, že lidé mlčeliví a zdánlivě bázliví dokázali mnohem statečnější činy, než lidé, kteří o statečnosti neustále mluví. Jest nesnadné hledati v lidech, kteří neprojevují svoje schopnosti, co v nich jest. Neméně snadné jest ovšem zjistiti pravou hodnotu těch, kteří se snaží dělati nejlepší dojem. Nutno rozlišovati donašeče a patologizy od lidí, kteří hlásí věci konkrétní a závažné. Horlivé cvakání podpadků neznamená nikdy příliš mnoho.

Nesmíme zapomenouti na vojáky, kteří nemají doma nikoho a jsou vlastně ve světě sami. Propadají velmi snadno zámčivosti a jest opět na veliteli roty, jakým způsobem jich udrží v dobré náladě.

Starší mužstvo.

Jak už bylo na začátku podotknuto, setkáváme se u roty často s mužstvem, které bude fyzicky poměrně dosti staré. Budou mezi nimi i lidé, kteří zaujímali v civilu význačná postavení a dosáhli již určitých úspěchů. U všech samozřejmě předpokládáme, že se dobrovolně a rádi přizpůsobí novým poměrům, než na jaké byli zvyklí, i když budou zařazeni na místa vojinů nebo poddůstojníků, která budou odpovídati jejich vojenskému vzdělání a schopnostem. Najdou se mezi nimi mnohdy i universitní profesori, inženýři nebo různí jiní odborníci, jejichž odborné znalosti nemohou býti ve válce použity jiným způsobem. Většina z nich bude hrdá na to, že se muže účastniti se zbraní v ruce okamžiku, kdy o osudu národa rozhodují vojáci. Býti vojákem bude vždycky velkou ctí, dokud budou na světě zdravé národy. Takový voják se nebude jistě domáhat uplatnění svých odborných znalostí, když bude vědět, že ve válce jsou rázu podřadnějšího. Postaví se s chutí do řad prostých vojinů, poněvadž ví, že tím plní nejlépe svoji národní povinnost v daném okamžiku.

Nesmíme zapomínat, že plnění vojenských povinností jest mnohem těžší pro člověka fyzicky staršího, než pro mladíka, který právě vyšel ze školy. Velitel roty na to bude pamatovati při rozdělování úkolů a starším lidem přidělí vždy úkol takový, který by plnili rádi a s chutí. Mnohdy se mezi nimi najdou i lidé, kteří prodělali již minulou válku. Jest samozřejmou povinností velitele roty, že těmto lidem pobyt u jednotky co nejvíce usnadní a bude jim podle toho přidělovat úkoly.

Velitel roty má využití zkušeností těchto lidí a rozdělit je podle toho na přiměřená místa v rotě. Jejich zralost, rozvaha a vážný postoj k různým věcem mu budou velmi dobrým pomocníkem a budou jistě pro blaho celé roty. Velmi často budou dobrými pomocníky velitele roty ve výchově mladších lidí. Jestliže velitel roty jich plně využije, budou tyto muži tvořiti jádro roty a pomáhati upevňovati vzájemné kamarádství celé roty.

Zamítání žádostí.

Velitel roty má samozřejmě právo zamítnouti žádost o dovolenou, propustku, služební volno a pod., aniž musí žadateli udati důvody. Jestliže se však jedná o žádost, která je jinak zcela odůvodněna a velitel ji nemůže vyhověti čistě jenom ze služebních důvodů, nebude nikterak na závadu služby,

když žadatelé krátce vysvětlí, proč nemůže jeho prosbě vyhověti. Válka jest velmi krutá a vyžaduje často přímo nadlidská opatření. Voják to třeba nebude dobře chápat. Velitel roty si jej proto zavolá a vysvětlí mu, proč mu nemůže udělit dovolenou, i když se jedná o smrt v rodině. Poukáže na to, že jest jako velitel roty vázán drsnými válečnými opatřeními. Voják to jistě uzná a vzdá se dovolené dobrovolně. Výsledek bude, že dovede potom mnohem snáze ovládnouti svoje zklamání nad tím, že dovolenou nedostal.

Prohlídka nového ubytovacího místa.

Rota přišla do nového ubytovacího místa. Jakmile se ubytuje, provede velitel roty prohlídku ubytovacího prostoru. Patří to k jeho normálním povinnostem. Všimá si celkového ubytování jednotek, čistoty, pořádku, přezkouší vhodnost jednotlivých ubikací, vyřeší některé nedostatky a poradí, kde jest třeba provést nějaké zlepšení, tak, aby ubytování bylo co nejpohodlnější.

Návštěvu celého ubytovacího prostoru provádí však i později, kdykoliv je to jen trochu možné. Nebude to již oficiální prohlídkou, nýbrž půjde sám a prohlídkou bude dělat více méně jen namátkou. Prochází jednotlivými ubikacemi nebo pevnostkami, jestliže jest ubytování v poli a navazuje volné rozhovory s vojáky. Rozhovory budou rázu spíše kamarádského, ne služebního, a budou míti proto přátelský ráz. Ve většině případů bude míti velitel roty na tyto rozhovory vždycky dost času, poněvadž u jednotky, která je ubytována delší dobou v jednom místě, není nikdy mnoho běžné denní práce a kromě toho má dostatek orgánů, kteří práci mohou vyřídit za něho.

Zastaví se v ubikaci jen na chvíli, vykouří cigaretu a poslouchá, co chlapi mluví. Pomalu se stanou důvěrnějšími a začnou se jim rozvazovat jazyky. Velitel najednou objeví jednotlivce, které před tím vůbec neznal. Všimne si na př. svobodníka od z. čety. Vždycky si o něm myslil, že nikterak neoplyvá rozumem, najednou však vidí, že umí hrát bezvadně šachy. Vojína X. znal dosud jen jako střelce I. třídy, nyní se však dovidá, že umí doklat výborné bramborové placky a že mu to dokonce i kuchaři v kuchyni závidějí. Kromě toho zjistí, že to jest veselý chlapec, který dovede svoji veselost přenášet i na druhé, a že je vždy ochoten každému pomoci. Na své další občůžce se zastaví v jednom baráku a najde zde muže, který sedí sám zadumán. Viděl jej již několikrát a vždycky my bylo divné, proč je tak za-

smušilý. Dostane se s ním do hovoru a voják se mu svěřá, že má doma ženu, která byla před rokem raněna mrtvicí a leží nyní bezvládně na lůžku. Jest velmi pravděpodobné, že už nebude dlouho žít. Jaký div, že tomuto chlapci nebylo nikdy do smíchu. Velitel roty jde dále a přijde zadem do jedné stodoly. Je zde chumáč vojáků, kteří jsou zřejmě zaměstnáni nějakou podívanou. Ani nezpozorovali, že přišel velitel roty. Chvilí pozoruje a hle voj. Y. zde provádí komediantské kousky. Nikdy nevěděl, že je takový umělec. Velmi dobrý objev, který se hodí, až se bude pořádat v rotě nějaká zábava. Veliteli roty se dokonce podařilo přimět k hovoru i svob. H., který byl vždycky velmi stydlivý. V des. V. objevil také umělce. Dovídá se, že to byl on, který kreslil ty vtipné obrázky na zdech. Promluví s ním a doví se, že des. nemá sice žádné zvláštní předběžné vzdělání, že však ve volném čase studuje vše, co se mu dostane pod ruku. Rozhovor se stává velmi zajímavým a protáhne se téměř přes půlnoc. Ani nezpozoroval, že s ním hovoří téměř již půldruhé hodiny. Ostatní vojáci jsou se skupeni kolem a se zájmem naslouchají.

Byl to velmi pěkně ztrávený večer, velitel roty učinil mnoho nových poznatků a kromě toho učinil opět něco, aby se stal skutečně otcem roty.

Strava.

Stravu si rota vaří za normálních okolností sama z prostředků, které jsou jí přiděleny. Prostředky jsou normálně takové, že strava může býti vydatná, chutná i zdravá, takže stačí každému průměrnému vojákovi. Velitel roty však musí věnovat přípravě stravy pozornost i když se mu o to stará účetní roty. Velkou pozornost jest především třeba věnovati výběru kuchařů, neboť na nich záleží nejvíce. Jestliže kuchař zná dobře svůj obor, může z normálního přidělu dělat přímo divy. Samozřejmě tím přispěje ve značné míře ke zdraví a dobré náladě roty. Jest také třeba, aby se velitel roty občas poradil se svým kuchařem a účetním o jídelním lístku, aby tento nebyl stále jednotvárný.

Velkou péči je nutno věnovati čistotě. Kuchař musí býti nejčistotnější osobou u roty a kuchyně musí býti udržována neustále v nejlepší čistotě a pořádku. Rozumným hospodařením se dá ušetřiti mouka, omastek a podobně, aby se daly upéci občas buchty nebo nějaký knedlík na víc. Je to maličkost,

ale pro vojáka to znamená vždycky svátek, když dostane něco jiného, než co patří k jeho normální stravě. Voják si ihned uvědomí, že velitel roty i jeho podřízení orgánové se oň dobře starají a velitel může s klidem očekávat, že mu tato péče bude vynahrazena na jiné straně. Jest také dobré zeptati se občas vojáků na nějaký dobrý nápad ohledně zlepšení stravy. Nápady jistě budou a některé z nich budou uskutečnitelné. Bude-li se velitel řídití těmito zásadami, může se na své vojáky potom zcela a kdykoliv spolehnouti.

Dovolená.

Voják, odcházející ve válce na frontu, uzavírá vlastně jednu kapitolu svého života. Jest od něho požadován úkol, který vyžaduje celého muže. Jest vytržen ze svého civilního povolání, ze své rodiny a jest na něm požadována absolutní poslušnost. Složil přísahu, která jej zavazuje, aby bez váhání nasadil svůj vlastní život, když toho bude třeba. Znamená to, že se musí zcela rozloučiti se svým dosavadním životem, že již nepatří sám sobě, ani rodině. Patří jediné státu a národu.

Čas od času však vojáci dostávají dovolenou, aby se alespoň poněkud zotavili. Dovolena jest pro každého vojáka posilou, která se nedá nahraditi žádným jiným prostředkem. Proto musí býti věnována největší péče vypracování rozdělovníku dovolených, aby byl zcela spravedlivý a aby podle něho dostal každý voják pravidelně dovolenou.

Voják snad od nejtěplejšího mládí neměl takovou radost jako nyní, když se dověděl, že pojede za týden na dovolenou. Výkonný rotmistr s ním projedná dovolenou po stránce administrativní a dá mu rady na cestu. Potom si jej zavolá velitel roty a odevzdá mu osobně dovolenku. Není dobré, když si nechá ujeti tuto příležitost, aby mu mohl ukázat, že má radost z dovolené spolu s ním. Bude mu přáteli vše nejlepší a nezapomene vzkázat pozdrav domů.

Při návratu z dovolené jest potom jakousi povinností velitele roty, aby vojáka opět přivítal do služby. Při té příležitosti se ho zeptá na poměry doma, jak se rodině daří a rozmluvu může zakončiti slovy: „Doufám, že jste na dovolené načerpal nových sil a bude se vám teď zase lépe sloužit“. Několik takových poznámek, které velitele nic nestojí, přiblíží vojáka k veliteli a posílí jeho důvěru k němu. Voják ví, že oň má velitel roty zájem a že není jenom číslem u kulometu. Upevní

to v každém případě kamarádství mezi mužstvem a důstojníky.

Povýšení a vyznamenání.

Povýšení nebo udělení vyznamenání znamená pozvednout jednu nebo několik osob nad ostatní. Jest proto samozřejmé, že to nebude vždy snadné a výběru navržených nutno věnovati největší pozornost. Ti druhí budou přirozeně velmi přísně posuzovati zásluhy povýšeného nebo vyznamenaného a jde proto o to, aby volba velitele roty obstála. Jest nutno dbáti toho, aby velitel roty nebyl uveden v omyl nesprávnými skutečnostmi. Jest to velmi snadné, poněvadž někteří vojáci se dovedou dělati velmi hezkými a nelze jich hned „prokouknouti“.

Jednoduché jest navrhnouti na vyznamenání nebo povýšení vojáka, který se vynamenal v boji. Horší jest provésti správný výběr, když rota dělá jen běžné denní zaměstnání, kdy nemá nikdo možnosti vyniknouti. Proto dříve, než velitel někoho navrhne na vyznamenání nebo povýšení, musí velmi bedlivě uvážiti celkový průběh jeho služby a nutno se poraditi s veliteli čet a družstev. Při této příležitosti se nejlépe ukáže schopnost velitele roty poznati vojáka po jeho charakterové stránce. Jestliže velitel roty volil správně, projeví se to brzo ve veřejném mínění roty. Všichni budou mít radost s vyznamenaným nebo povýšeným, autorita velitele roty okamžitě stoupne.

Velitel a poddůstojníci.

Někdy se říká: jací jsou poddůstojníci, taková jest rota. Myslím, že jest to zcela správné. Neboť oni to jsou, kteří vlastně jsou výkonnými orgány vůle velitele roty. Záleží proto neobyčejně na správném výběru poddůstojníků, jak už ostatně bylo poukázáno v předcházející stati. Poddůstojník musí býti především hrdý na to, že jest poddůstojníkem a musí mít autoritu u svých podřízených. Podle toho musí vypadat jeho výkon služby a jeho chování i v době mimo služební. Poddůstojníci si musí býti vědomi, že jsou pravou rukou velitele roty a že na nich nejvíce záleží. Jejich starostí bude pečovati o správný chod služby u roty, aby byly plněny rozkazy velitele roty. Dále musí pečovati co nejlépe o své podřízené vojáky. Tuto svoji povinnost musí plniti rádi a s chutí. Nikdy nesmí mít poddůstojník pocit, že to, co dělá, dělá jenom proto, že musí.

Velitel roty rozděluje úkoly poddůstojníkům podle jejich individuálních schopností. Úkoly

6.3.4.22
nutno naznačiti jen povšechně a jejich podrobné provedení třeba ponechat poddůstojníkově iniciativě. Podle toho dostane méně nadaný poddůstojník jen běžné denní práce a naopak chytrý a schopný poddůstojník dostane úkoly, při kterých je vyžadována značná dávka iniciativy a přemýšlení, i když vlastní úkol není třeba obtížný. Jedná-li se však o méně důležité práce, přidělí takové úkoly i poddůstojníkům méně bystrým, neboť se tím cvičí v samostatném jednání, které jest u poddůstojníka jedním z hlavních požadavků v moderní válce.

Při všem nesmíme zapomínat na kontrolu, ovšem kontrolu rozumnou, která by neodebírala chuť k práci. Cílem jest vychováti poddůstojníka, který dovede splniti rozkazy do posledního písmene, který však, když se naskytne situace, kdy musí jednat samostatně, musí si vědět rady.

V době přestávek v bojích a v době poměrného klidu jest nutno vychovávat i poddůstojníky také pocit sebevědomí. Velitel roty nebude vydávat proto jenom striktní rozkazy, nýbrž zavolá si občas své poddůstojníky a zeptá se jich na mínění, jak by postupovali v té neb oné věci. Na př.: „Jde o to a o to — jak byste to vyřešil, desátníku X?“ Sebevědomí poddůstojníků lze také hodně zvýšiti, když se jim naznačí, že mají zodpovědnost. Stačí mnohdy jen malá připomínka, třeba jen, že se velitel roty zeptá nově jmenovaného svobodníka: „Tak co, svobodníku, že to není tak lehké starati se o druhé a ne jenom sám o sebe“. Ve svobodníkovi se okamžitě vzbudí ctižádost a bude si myslit, že na jeho práci záleží blaho celé roty. Podle toho se samozřejmě zvýší jeho výkon.

Nikdo v celé rotě nebude tak horlivě napodobovati velitele roty v jeho celém počinání, jako jeho poddůstojníci. Budou jej napodobovati i v jeho způsobech soukromého života. Dovede-li se proto velitel roty ovládat ve svých soukromých požadavcích, může totéž s plnou důvěrou očekávati i od svých poddůstojníků. Naopak zase, každé jeho povolení ve službě se ihned projeví i na výkonu poddůstojníků.

Poddůstojník nesmí býti drábem. Vyskytne-li se někdo s takovými sklony, nutno ihned v zárodku jeho sklony vykořeniti. Nejvíce ze všech poddůstojníků záleží na výkoném rotmistru, který jest přímým vykonavatelem velitelských mocí a je s ním neustále v osobním styku. Na něm především požadujeme iniciativu a schopnost správného zacházení s

vojáky. Proto jest také mnohdy nazýván „mámou roty“ a jest velmi důležité, aby si tento název zasloužil. Stará se hlavně o administrativní stránku roty. Velitel roty mu musí ponechat co největší iniciativu, musí však míti neustále přehled o situaci, aby se mu nestalo, že se mu vymklo velení roty z ruky a přeneslo se na výkonného rotmistra. Jsou takové případy a když jest velitel roty slabým, stanou se velmi snadno. Na druhé straně nesmí býti výkonný rotmistr zase jen pouhým písařem u roty. Nesmí sedět jenom v kanceláři. Musí býti všude a viděti vše.

Pěstování dobrého ducha jednotky.

Velitel roty si bedlivě všímá, čím se zabývají jeho podřízení v době mimoslužební. Všímá si, jaké vyhledávají zábavy i jakých prostředků používají k vlastnímu sebevzdělání. Na dobrém vojenském duchu každého jednotlivce závisí dobrý duch celé jednotky. Voják musí proto přesně vědět, zač bojuje a o co vlastně jde v této válce. Vysvětliti to prostým vojákům nebude vždycky tak snadné a bude to práce mladších důstojníků.

I na frontě je vždy dostatek prostředků, kterými se dá udržet voják na výši, aby duševně neupadal. Budou zde různé vojenské publikace, noviny, někdy i radio a knihovny. Pomůcky jsou však mnohdy pro vojáka nezáživné a jest právě na důstojnících, aby tyto pomůcky podali vojákům v takové formě, aby je bavily a aby co nejlépe jim porozuměli. Politika zde bude rozváděna co nejméně a jen v míře, pokud jest to nezbytně nutné. Hlavním úkolem jest přesvědčiti vojáka, že tato válka jest především jeho válkou a že na jejím výsledku závisí budoucnost jeho vlastní, budoucnost jeho rodiny a jeho dětí. Jestliže se podaří přesvědčiti vojáka v tomto smyslu, splnili jsme úkol a voják více nepotřebuje. Více ho také ani nebude zajímat.

Pěstování ducha není tedy vlastně nic jiného, než mobilisace mozku a srdce každého vojáka. V tom smyslu má býti výchova prováděna a nemusíme se potom obávat poklesu morálky. Výchovné hodiny nesmí býti nikdy příliš dlouhé, neboť unavují vojáka. Z každé takové hodiny však voják musí odejít s pocitem v srdci, že bojuje za dobrou věc a musí býti přesvědčen, že na něm záleží vítězství. Mnohdy může velitel roty s výhodou použiti osoby, která má vhodné předběžné vzdělání, i když jest prostým vojákem, aby vysvětlila některé zajímavé problémy.

Výcvik nutno organisovati tak, aby vojáka „neotravoval“. I při tom nejnepříjemnějším výcviku si musí voják zachovat veselou mysl a musí jej prováděti rád. Záleží zde opět na veliteli roty. Vojáci vědí, že jejich velitel koná čestnou práci, které jej rozhodně nemohou bavit. Nikdy však neviděli, že by velitel roty prováděl tyto práce s nechuťí. Budou jej napodobovati i v tomto.

Způsob výcviku musí býti takový, aby voják byl přesvědčen, že to, co dělá, má nějaký smysl a že je nutné, aby to dělal. Tim se značně posilí chuť k práci. Neustálé zdokonalování výcviku a naprostá přesnost ve výkonu jsou hlavní požadavky výcviku. Přesnost musí býti požadována i na větších cvičeních a ne jenom na cvičení. Velitel jednotky musí přesně vědět, kdy má dáti povel k rozvinutí. Jinak se zeslabuje důvěra vojáků v taktické schopnosti jejich velitele.

Zdánlivě nepatrná věc, ale v zásadě velmi důležitá, jest již ranní pozdrav, který velitel roty vzdává jednotce, když mu bylo předáno hlášení. Vloží-li do něj velitel vše, co může, bude to mít ohlas ve vojácích po celý den. Po větší námaze nesmí velitel šetřit slovy uznání. Jakmile je to možné, musí dopřát zaslouženého odpočinku. Výsledek i zde bude překvapující. Vojáci půjdou do nové práce s nadšením i když budou k smrti unaveni.

Veselá mysl vždy, všude a za všech okolností jest nejlepším darem, jakým mohl býti důstojník obdařen. Takový velitel se velmi snadno zhostí všech úkolů, které jsou od něho požadovány a bude svou povahou působiti i na ostatní. Důstojník, který je nadán těmito vlastnostmi, vyvídí mnohdy mávnutím ruky nebo veselou poznámkou záležitost, nad kterou by si druhý lámal hlavu velmi dlouho.

Veselé nazírání na život a klidná rozvaha za všech okolností znamenají již samy o sobě nejlepší vojenské vlastnosti. Ano, nebát se se života a ničeho, co s sebou přináší. Jestliže u roty vládne veselá nálada se smyslem pro slušný humor, jest to velkým přínosem k celkovému dobrému duchu, který vládne u roty.

Olázky náboženské.

Každý jednotlivec u roty musí býti přesvědčen, že si může volně vyznávatí jakékoliv náboženství. Velitel roty projeví v tomto ohledu svůj názor jen velmi zřídka a

když, musí býti velmi opatrným, aby se nedotkl náboženských citů kohokoliv. O každém vyznání se musí vyjadřovati s úctou, kdykoliv o něm mluví.

Závěr.

Nakonec bych chtěl shrnouti všechny požadavky, které jsou kladeny na bedra důstojníka. Především je nutno si každé ráno uvědomit, že prvním a hlavním mým úkolem jako důstojníka jest, abych splnil do posledního všechny požadavky a úkoly, které na mne budou toho dne kladeny. Důstojník-velitel roty musí mít před očima neustále obraz 150 rodin vojáků, kteří byli svěřeni pod jeho ochranu. Všechny tyto rodiny se naň dívají s důvěrou, nesmí je tedy zklamat. Tyto rodiny daly své otce, syny a muže národu. Vědí, že mohou při plnění svého úkolu ztratiti životy. Nepřejí si však, aby tyto životy byly utraceny nadarmo neopatrností nebo nedbalostí velitele. Velitel roty musí dbáti, aby se naň v tomto ohledu mohli plně spolehnouti. Nikdy o něm nesmí říci, že je egoistou, který se stará jen o své blaho a vůbec mu nezáleží na vojácích, kterým velí. Naopak pro něho musí býti zase potěšujícím, když si o něm řeknou: „Naši chlapi mají výborného velitele, stará se o ně jak může, nikdy je nenechá na holičkách. S takovým velitelem jistě něco dokáží a budou-li takoví velitelé všichni, vyhraje určitě válka a chlapi se nám vrátí šťastně domů“.

Drobný lid, z jehož řad především se doplňují prostí vojáci, nebude důstojníky nikdy posuzovat po stránce jejich taktických nebo dokonce strategických schopností. Bude je posuzovat právě po této stránce a podle toho bude také stoupat nebo klesat důvera národa k armádě. To jest také látka, o které si má velitel roty občas pohovořiti se svými subalternými.

Pracujeme proto tak, abychom byli svým podřízeným příkladem neúnavné práce a aby nás s radostí a skutečně uznávali za své velitele. Budme jim příkladem vždy a ve všem. Příkladem vysokým, takže bude pro vojáka nesnadno dosáhnouti této výše. Budme příkladem v plnění svých povinností, příkladem v přejímání zodpovědnosti, příkladem vysokých schopností a neúnavné péče. Dokážeme-li toho, budeme ideálními důstojníky, jaké národ požaduje v dnešní době.